

Sygn. akt VI Pa 60/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. Wielkopolskim

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Marek Zwiernik

po rozpoznaniu w dniu 03 lipca 2015 roku w G. Wielkopolskim na posiedzeniu niejawnym **sprawy z powództwa E. C. (1), D. A., B. D., P. K. (1), T. M., M. M., I. R., T. S., E. K.**

przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. Wielkopolskim

o wynagrodzenie za pracę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w G. Wielkopolskim Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 05 maja 2015 roku, sygn. akt IV P 429/14

oddala apelacje.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować i zakreślić,
2. odpis wyroku doręczyć powodom i pozwanemu z pouczeniem o możliwości złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wyroku,
3. za 14 dni lub z wnioskiem o uzasadnienie

03.07.2015r .

Sygn. akt VI Pa 60/15

UZASADNIENIE

Powódka E. C. (1) wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. W. i wniosła o zasądzenie kwoty 7269,51 zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2011-2013r z ustawowymi odsetkami.

Powódka D. A. wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. W. i wniosła o zasądzenie kwoty 1670,15zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2011-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 502/14) .

Powód P. K. (1) wystąpił z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. W. i wniósł o zasądzenie kwoty 4052,36zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 503/14).

Powódka B. D. wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. W. i wniosła o zasądzenie kwoty 5899,49 zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 504/14).

Powódka T. M. wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G.W.. i wniosła o zasądzenie kwoty 7085,56 zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 505/14).

Powódka M. M. wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. W.. i wniosła o zasądzenie kwoty 6010,35zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 506/14).

Powódka I. R. wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G.W.. i wniosła o zasądzenie kwoty 7140,64 zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 507/14).

Powódka E. K. wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu wG. W.. i wniosła o zasądzenie kwoty 2353,04 zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 509/14).

Powódka T. S. wystąpiła z pozwem przeciwko Sądowi Rejonowemu w G. W.. i wniosła o zasądzenie kwoty 6474,05zł tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013r z ustawowymi odsetkami. (sprawa IVP 508/14)

Ww. sprawy zostały połączone do wspólnego prowadzenia i rozpoznania pod sygnaturą IVP 429/14.

Powodowie wskazywali, iż podstawę prawną, dotyczącą stosunku pracy statuują w art. 147 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r., nr 98, poz. 1070 z późn. zm.), który stanowi, że w sądach są zatrudniani urzędnicy i inni pracownicy sądowi, z kolei art. 156 w/w ustawy stanowi, że zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników sądowych oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy. Aktem normatywnym, który zawiera szczegółowe regulacje w powyższej materii jest Ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2011 r., nr 109, poz. 639 z późn zm), której art. 14a stanowi, że podwyższenie wynagrodzeń urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury następuje w terminach i na zasadach określonych dla pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętej mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, zaś art.18 odsyła w kwestiach nienormowanych, a dotyczących urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury do przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach państwowych (Dz.U. z 2001 r., nr 86, póź. 953, z późn.zm.) gdzie w art. 21 ust. 4, ustawodawca wskazał, iż zasady corocznego podwyższania przeciętnego wynagrodzenia urzędników państwowych określają przepisy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Zdaniem powodów, zarówno wykładnia gramatyczna, jak i funkcjonalna oraz logiczna, konstytuuje normy o charakterze imperatywno - atrybutowym w zakresie konieczności dokonywania corocznej, dodatkowej waloryzacji wynagrodzenia kręgu pracowników, do którego należą powodowie. W efekcie brak waloryzacji stanowi wyraz naruszenia prawa, które daje podstawę do dochodzenia przedmiotowego roszczenia, gdyż zdaniem powodów normy te nie mają charakteru dyspozytywnego, lecz kształtują obowiązek waloryzacji wynagrodzeń.

Nadto powodowie wskazali, iż dokonując analizy prawnej, mającej wyjaśnić podstawę roszczenia należy sięgnąć do lex specialis zawartych w ustawie z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2011 r., nr 79, poz. 431 z późn. zm.), gdzie w art. 4 ust. 2 prawodawca wyjaśnia, że wynagrodzenia osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń waloryzowane są średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, zaś w art. 9 ust. 1 pkt. 3 odsyła do ustaw budżetowych, gdzie corocznie ustalane są wspomniane wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, które bezwzględnie powinny korespondować zarówno z prognozowanym średniorocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na konkretny rok (ustalonym w budżecie), jak i z poziomem inflacji z roku poprzedniego.

Roszczenia powodów to żądanie zapłaty kwoty o jaką powinno zostać podwyższone wynagrodzenie w latach 2010,2011,2012,2013, a wyliczenie powodowie wskazali w pozwach powołując się na unormowania kolejnych, obowiązujących w tym czasie regulacji budżetowych, które w roku 2010 ustanowiły waloryzację na poziomie 101%, a w roku 2011 i 2012 wynagrodzenia nie zostały w ogóle zwaloryzowane. Powodowie wskazali, iż przepisy te po pierwsze nie korespondują z ratio legis: art. 14a ustawy o pracownikach sądów i prokuratury, a także art. 4 ust. 2

ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw, po drugie są sprzeczne z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - jako kolidujące z zasadą sprawiedliwości społecznej i zasadą demokratycznego państwa prawnego, w tym również z dyrektywą ochrony praw słusznie nabytych. Stanowisko to znajduje uzasadnienie w fakcie, że we wskazanym okresie wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych - potocznie określane inflacją, osiągnęły znaczne wartości, przez co siła nabywcza pieniądza uległa obniżeniu, co w połączeniu z brakiem podwyżek wynagrodzenia, doprowadziło do rzeczywistego spadku wartości wypłacanego świadczenia w stosunku do roku ubiegłego. Zatem nie dość, że nie spełniono ustawowego wymogu waloryzacji wynagrodzenia, to na skutek niekonstytucyjnych regulacji budżetowych - zostało ono faktycznie zmniejszone.

Zdaniem strony powodowej wynagrodzenie powinno zostać zwaloryzowane na poziomie wskaźnika inflacji za rok poprzedni, w skutek czego udałoby się przynajmniej zneutralizować spadek siły nabywczej pieniądza.

Pozwany Sąd Rejonowy wG. W.. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu poniesionych przez pozwanego.

W uzasadnieniu wskazał, iż roszczenia powodów są bezzasadne, albowiem wynagrodzenie zasadnicze oraz ewentualne dodatki powodów mieściły się i mieszczą w granicach przewidzianych przez:

-Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2010 roku w sprawie stanowisk i Szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz.U. z 2010 roku, nr 49, poz.299)

-Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 2013 roku w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz.U. z 2013 roku, poz.646).

Coroczne podwyższanie tych wynagrodzeń (tak zwana waloryzacja) nie jest uzależnione od swobodnej decyzji pozwanego jako pracodawcy, lecz regulują ją szczegółowo przepisy prawa, a w szczególności:

- art. 14a i art. 18 ustawy z 18 grudnia 1998 roku o pracownikach sądów i prokuratury (Dz.U.z 1998r nr 162, poz.1125z późn.zm.: tekst jednolity : Dz.U.z 2011r nr 109, poz.639 z późn.zm.),

- art. 21 ust 4 ustawy z dnia 16 września 1982 roku o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U.z 2001 r. nr 86, poz. 953 z późn. zm ; tekst jednolity : Dz.U.z 2013r ,poz.269),

- art.4 ust 2 i art.9 ust 1 pkt 3 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U.z 1999 roku, nr 10, poz.1255 z późn. zm.; tekst jednolity: Dz.U.z 2011 roku, nr 79,poz.431 z późn.zm.).

a zwłaszcza:

- art.13 ust.1 pkt 3 ustawy budżetowej na 2011 rok z dnia 20 stycznia 2011 roku(Dz.U. nr 29, poz 15 z 2011 roku),

- art.13 ust.1 pkt 3 ustawy budżetowej na 2012 rok z dnia 2 marca 2012 roku(Dz.U. z 2012 r, 273),

- art.13 ust.1 pkt 3 ustawy budżetowej na 2013 rok z dnia 25 stycznia 2013 roku(Dz.U. z 2013 roku, poz 169),

które nie przewidywały wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w latach 2011- 2013.

W tej sytuacji pozwany nie miał podstaw prawnych, aby waloryzować wynagrodzenia powodów o żądane w pozwie kwoty i już z tego powodu wnosi oddalenie powództwa w całości.

Ponadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia co do części roszczeń powodów (obejmujących okres wcześniejszy niż 3 lata od wytoczenia powództwa) wskazując na treść art. 291 § 1 kp, zgodnie z którym roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Wyrokiem z dnia 5 maja 2015r. Sąd Rejonowy w G. W.. powództwa oddalił.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie byli zatrudnieni w Sądzie Rejonowym w G. W.. od dnia 1 stycznia 2013 roku, a poprzednio w Sądzie Rejonowym w S. K.

Od dnia 01.01.2015r ponownie pracodawcą powodów został Sąd Rejonowy w S. K.

Wynagrodzenie powodów wypłacane było zgodnie z obowiązującymi w tej materii przepisami a powodowie nie zgłaszali zastrzeżeń odnośnie ewentualnych nieprawidłowości dotyczących wysokości wynagrodzenia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwa podlegały oddaleniu.

W niniejszej sprawie nie ma spornych okoliczności faktycznych, istotna jest dla rozstrzygnięcia sprawy kwestia prawna w postaci wykładni przepisów prawa.

Art. 147 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2001 r., nr 98, poz. 1070 z późn. zm) stanowi, że w sądach są zatrudniani urzędnicy i inni pracownicy sądowi, a art. 156 w/w ustawy stanowi, że zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników sądowych oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy.

Art. 14.1. Ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2011 r., nr 109, poz. 639 z późn. zm) stanowi, iż Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej i ministrem właściwym do spraw pracy określa, w drodze rozporządzenia:

2) szczegółowe zasady wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury,

3) tabele wynagrodzenia zasadniczego urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 kwietnia 2013r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz. U. z dnia 5 czerwca 2013 r.), a wcześniej Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2010r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego (Dz. U. z dnia 30 marca 2010 r.) ustala tabelę wynagrodzenia zasadniczego przysługującego urzędnikom i innym pracownikom sądów i prokuratury, stanowiącą załącznik nr 3 do rozporządzenia oraz określa tabelę mnożników służących do ustalenia wysokości dodatku z tytułu zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji przysługującego urzędnikom i innym pracownikom sądów i prokuratury, stanowiącą załącznik nr 4 do rozporządzenia.

Z kolei art. 14a Ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2011 r., nr 109, poz. 639 z późn. zm) stanowi, że podwyższenie wynagrodzeń urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury następuje w terminach i na zasadach określonych dla pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętej mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, zaś art. 18 odsyła w kwestiach nienormowanych, a dotyczących urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury do przepisów ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach państwowych (Dz.U. z 2001 r., nr 86, póź. 953, z późn.zm.) gdzie w art. 21 ust. 4, ustawodawca wskazał, iż zasady

corocznego podwyższania przeciętnego wynagrodzenia urzędników państwowych określają przepisy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2011 r., nr 79, poz. 431 z późn. zm.) stanowi, że wynagrodzenia osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń waloryzowane są średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, zaś w art. 9 ust. 1 pkt. 3 odsyła do ustaw budżetowych, gdzie corocznie ustalane są wspomniane wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

W myśl art.6 ust.1 ustawy z 23 grudnia 1999r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2011r., Nr 79, poz.431) podstawę do określenia wynagrodzeń w roku budżetowym stanowią wynagrodzenia z roku poprzedniego, zwaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym w ustawie budżetowej, oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, wypłacane na podstawie odrębnych przepisów.

W świetle powyższych uregulowań powstaje pytanie, czy ustawodawca w procesie prac na ustawą budżetową zobowiązany jest do corocznej waloryzacji wynagrodzenia pracownika w takim znaczeniu, aby jego wskaźnik zapewnił pracownikowi realny wzrost płacy zasadniczej na poziomie co najmniej tożsamym ze wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług. Waloryzacja polega na zmianie nominalnej wartości pieniężnej wierzytelności lub płatności w celu otrzymania jej realnej wartości ekonomicznej na niezmienionym poziomie. Ma ona na celu przeciwdziałanie zmianom siły nabywczej pieniądza, co z reguły sprowadza się do przeciwdziałania inflacji. Waloryzacja określonego świadczenia stanowić będzie wynik orzeczenia sądu, albo też podjętych działań legislacyjnych. W myśl dyspozycji art.6 ust.1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw waloryzacja oznacza czynność polegającą na pomnożeniu wynagrodzenia z roku poprzedniego przez średnioroczny wskaźnik ustalony w ustawie budżetowej zmierzającą do ustalenia wysokości świadczenia w postaci wynagrodzenia za pracę. Zgodnie zaś z treścią art.2 pkt 4 powyższej ustawy „średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń” oznacza wzrost wynagrodzeń na dany rok budżetowy w stosunku do roku poprzedniego. Wskaźnik ten ustalany jest co rok w ustawie budżetowej i w oparciu o zestawienie z wynagrodzeniem pracownika z roku ubiegłego daje wynik w postaci aktualnej wysokości wynagrodzenia.

Z treści przepisów zawartych w obu przywołanych ustawach wynika, że ustawodawca w momencie ich uchwalania założył, iż wynagrodzenia pracownicze w sferze budżetowej będą każdego roku waloryzowane. Jednakże uwagi na to, że wskaźnik waloryzacyjny w latach 2011-2013 wynosił 100%, w praktyce ustawodawca nie przewidział waloryzacji wynagrodzenia.

Ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw i ustawa budżetowa są równorzędnymi w hierarchii aktami prawa powszechnie obowiązującego. Pierwsza z nich przewiduje wzrost wynagrodzeń, a druga go faktycznie nie realizuje w związku z ustaleniem wskaźnika wzrostu wynagrodzeń na poziomie 100%.

W celu rozstrzygnięcia tej sprzeczności między ustawami należy zastosować normę kolizyjną, w myśl której lex posterior derogat legi priori (akt późniejszy uchyla moc obowiązującą aktu wcześniejszego) dochodząc do przekonania, że w niniejszej sprawie ustanowienie wskaźnika wzrostu wynagrodzenia w ustawie budżetowej na poziomie 100% nie powoduje jego nieważności w świetle normy zawartej w art.6 ust.1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Przepisy ustaw budżetowych na lata 2011–2013 jako późniejsze uchylły bowiem przepisy ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw.

Wobec treści ustaw budżetowych na lata 2011-2013 przewidujących średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej w wysokości 100% doszło do sytuacji, w której mechanizm ustalania wynagrodzenia pracowników sądów i prokuratury polegający na określaniu wynagrodzenia na dany rok budżetowy przy przyjęciu wynagrodzenia z roku poprzedniego po jego zwaloryzowaniu średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń

(ustalonym w ustawie budżetowej) doprowadził do sytuacji, w której wynagrodzenie to pozostało na poziomie z roku poprzedniego. W rezultacie powyższego, we wskazanym okresie, wynagrodzenie pracowników sądów i prokuratury nie wzrosło.

W przedstawionym stanie prawnym wskazać należy, że żądanie powodów nie znajdują oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Wynagrodzenie powodów wypłacane było zgodnie z obowiązującymi w tej materii powołanymi wyżej przepisami a powodowie nie zgłaszali zastrzeżeń odnośnie ewentualnych nieprawidłowości dotyczących wysokości wynagrodzenia w trakcie ich realizacji. Zdaniem sądu roszczenia powodów są bezzasadne, albowiem wynagrodzenie zasadnicze oraz ewentualne dodatki powodów mieściły się i mieszczą w granicach przewidzianych przez przepisy prawa powszechnie obowiązującego w tym zakresie, nie można zatem zarzucić pracodawcy, iż wynagrodzenie wypłacane było niezgodnie z przepisami. Pozwany nie miał podstaw prawnych, aby waloryzować wynagrodzenia powodów o żądane w pozwie kwoty.

Nadto pozwany podniósł zarzut przedawnienia części roszczenia dochodzonego przez powodów w świetle przepisu art.291§1 kp, zgodnie z którym roszczenia ze stosunku pracy przedawniają się z upływem 3 lat od dnia, w którym stały się wymagalne. Zatem przedawniło się roszczenie o wypłatę waloryzacji wynagrodzenia odnośnie powódki:

E. C. (2) za okres wymagalnych wynagrodzeń sprzed 03.09.2011r,

M. M. sprzed 13.11.2011r,

E. K., I. R., P. K. (2) sprzed 14.11.2011r, pozostałych powodów sprzed 12.11.2011r.

W zakresie niekonstytucyjności przepisów w oparciu o jakie było wypłacane wynagrodzenie wskazać należy, że dopóki określony przepis nie zostanie uznany za niekonstytucyjny istnieje domniemanie jego zgodności z Konstytucją. W polskim systemie prawa organem powołanym do orzekania w sprawach zgodności ustaw z Konstytucją jest Trybunał Konstytucyjny - art.188 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r..

Przepisy na podstawie, których były wypłacane powodom wynagrodzenia za pracę nie zostały uznane za niezgodne z konstytucją, powinny więc stanowić podstawę rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

Zauważyć jednocześnie należy, iż Trybunał Konstytucyjny, postanowieniem z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie: Sygn. akt P 44/13, po rozpoznaniu pytań prawnych: Sądu Rejonowego w R., czy art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. – Ustawa budżetowa na rok 2010 (Dz. U. Nr 19, poz. 102), art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. – Ustawa budżetowa na rok 2011 (Dz. U. Nr 29, poz. 150) w związku z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 238, poz. 1578, ze zm.), art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 2 marca 2012 r. – Ustawa budżetowa na rok 2012 (Dz. U. poz. 273) w związku z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 291, poz. 1707, ze zm.) są zgodne z art. 2 oraz art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji w takim zakresie, w jakim dokonano naruszenia zasady ochrony własności, praw nabytych i zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wskutek pozbawienia pracowników prawa do wypłaty zwaloryzowanego wynagrodzenia za pracę w latach 2010, 2011, 2012 według norm określonych w art. 4 ust. 2, art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2011 r. Nr 79, poz. 431, ze zm.) w związku z art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 2011 r. Nr 109, poz. 639) oraz Sądu Rejonowego dla W. we W., czy art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy z 22 stycznia 2010 r., art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z 20 stycznia 2011 r. w związku z art. 44 ust. 1 ustawy z 26 listopada 2010 r., art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z 2 marca 2012 r. w związku z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z 22 grudnia 2011 r. oraz art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 25 stycznia 2013 r. – Ustawa budżetowa na rok 2013 (Dz. U. poz. 169) w związku z art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 1456) są zgodne z art. 2 oraz art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji w takim zakresie, w jakim dokonano naruszenia zasady ochrony własności, praw nabytych i zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, na skutek pozbawienia pracowników prawa do wypłaty zwaloryzowanego wynagrodzenia za pracę w latach 2010, 2011, 2012 i 2013 według norm określonych w art.

4 ust. 2, art. 6 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1999 r. w związku z art. 14 ust. 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. Nr 98, poz. 1071, ze zm.) i Sądu Rejonowego w Sandomierzu, czy art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z 20 stycznia 2011 r., art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z 2 marca 2012 r. oraz art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z 25 stycznia 2013 r. są zgodne z art. 24 w związku z art. 30 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz z art. 2 w związku z art. 7 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 64 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji, postanowił na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym umorzyć postępowanie, wskazując, iż przepisy stanowiące przedmiot pytania do trybunału konstytucyjnego utraciły moc, skutkiem czego nie jest dopuszczalne orzekania o ich zgodności z konstytucją.

Dlatego też, wobec orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, w szczególności z uwagi na motywy orzeczenia, niecelowym jest zadawanie pytania w przedmiotowej sprawie, albowiem przepisy w oparciu o które było wypłacane wynagrodzenie za pracę na rzecz powodów utraciły moc i Trybunał Konstytucyjny nie będzie badał zgodności z konstytucją tych przepisów.

Apelacje od tego wyroku złożyli powodowie P. K. (1), D. A., B. D., E. C. (1), T. M., M. M., I. R., T. S. oraz E. K. zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 4 oraz 6 ust 1 oraz ustawy z 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw oraz art. 14a ustawy o ustroju sądów powszechnych poprzez jego błędną wykładnię oraz niesłuszne niezastosowanie, skutkujące oddaleniem powództwa, w sytuacji gdy zarówno wykładnia gramatyczna, jak i funkcjonalna oraz logiczna powyższych przepisów w sposób jednoznaczny przesądzają o konieczności uwzględnienia wywiedzionego powództwa.

Mając na uwadze powyższe wnosili o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództw w całości poprzez zapłatę od pozwanego na ich rzecz kwot wskazanych w pozwach wraz z ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty tytułem niezwaloryzowanego wynagrodzenia za lata 2010-2013 i zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu za II instancję ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez sąd I instancji, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Uzasadniając apelację podali:

Uzasadnienie Sadu Rejonowego w G. W.. nie zawierało w swej treści jasnego wyjaśnienia dlaczego powództwo zostało oddalone. Zaznaczyć należy, iż Sad Rejonowy w Płocku (wprawdzie wyrokiem zaocznym sygn. akt IVP 617/14). ale zasądził na rzecz powódki żądane kwoty. W świetle tego niezrozumiałym jest dlaczego jeden Sad zasądza, a drugi nie. Jest to bardzo niesprawiedliwe i krzywdzące. Przedmiotowe orzeczenie jest niesłuszne. Według przekonania powodów za zasadnością uwzględnienia powództwa przemawiają następujące argumenty.

Zgodnie z treścią art. 147§3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku prawo ustroju sądów powszechnych stanowi, że w sądach są zatrudniani urzędnicy i inni pracownicy sądowi. W myśl art. 6 ust 1 ustawy z 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz zmianie niektórych ustaw podstawę do określenia wynagrodzeń w roku budżetowym stanowią wynagrodzenia z roku poprzedniego, zwaloryzowane średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń ustalonym w ustawie budżetowej, oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne, wypłacane na podstawie odrębnych przepisów.

Waloryzacja wynagrodzenia za pracę jest prawnie określonym mechanizmem zwiększania nominalnej wysokości świadczeń otrzymywanych z tytułu wykonywanej pracy zarobkowej z powodu utraty jego realnej wartości wynikającej głównie z inflacji. Brak waloryzacji wynagrodzeń byłby naruszeniem zasady ochrony własności, praw nabytych oraz zaufania do obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, na skutek pozbawienia pracowników zwaloryzowanego wynagrodzenia za pracę.

Rozstrzygający w I instancji Sąd Rejonowy w G. W.. w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wskazał, iż Trybunał Konstytucyjny nie rozstrzygnął merytorycznie sprawy pytań prawnych związanych z zamrożeniem waloryzacji wynagrodzeń od 2011 roku (sprawa o sygn. P 44/13). Należy przy tym zauważyć, iż nie rozstrzygnął merytorycznie w w/w sprawie wyłącznie ze względu na nieprawidłowy sposób zakwestionowania przepisów

oraz utratę ich mocy obowiązującej. Jednakże, w swym postanowieniu sygnalizacyjnym Trybunał Konstytucyjny przyznaje, że nie istnieje bezwzględne prawo podmiotowe pracowników sfery budżetowej do automatycznej waloryzacji wynagrodzeń o określone kwoty. Stwierdził jednak, iż nie ulega wątpliwości, że także te osoby są objęte konstytucyjnymi gwarancjami, wynikającymi z zasady zaufania obywateli do państwa, równości oraz prawa do ochrony praw majątkowych.

Uzasadnieniem dla zamrożenia ich płac nie może być jedynie ogólne powołanie się na trudną sytuację budżetową państwa. Sąd I instancji wskazał także, iż z treści przepisów zawartych w obu przywołanych ustawach (ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz ustawie budżetowej) wynika, iż ustawodawca w momencie ich uchwalenia założył, iż wynagrodzenia pracownicze w sferze budżetowej będą każdego roku waloryzowane. Jednakże uwagi na to, iż wskaźniki o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej określa obowiązek waloryzacji wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej, to jednocześnie statuuje również ekspektatywę nabycia tego prawa przez osoby zatrudnione w razie zmiany siły nabywczej pieniądza. Przesłanka ta została spełniona również w latach 2010-2013, gdyż w latach 2010-2013 w wyniku inflacji wzrosły ceny towarów i usług. W związku z tym pracownicy zatrudnieni w państwowej sferze budżetowej nabyli ekspektatywę waloryzacji ich wynagrodzeń w latach budżetowych 2011-2013. Stwierdzić należy, że zasada ochrony praw nabytych nie ma charakteru absolutnego w razie jej kolizji z inną zasadą konstytucyjną może być konieczne przyznanie pierwszeństwa tej innej zasadzie. Wartością konstytucyjną, która może uzasadniać ograniczenie lub zniesienie praw nabytych, jest jednak wyłącznie konieczność zachowania równowagi budżetowej i zapobieganie nadmiernemu zadłużaniu się państwa.

Nie bez znaczenia jest również fakt, iż wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2012 r., sygn. K1/12, rozstrzygnięta została regulacja prawna, która jednorazowo „zamroziła” wynagrodzenia sędziów, podczas gdy w sprawie analizowanej w niniejszym postępowaniu zamrożenie wynagrodzeń pracowników sądów i prokuratur jest rozwiązaniem powtarzanym wielokrotnie w kolejnych latach.

W ocenie powodów art. 14a ustawy o ustroju sądów powszechnych w związku z art. 4 oraz art. 6 ust 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej tworzą prawo do wynagrodzenia ukształtowanego na podstawie wskaźnika waloryzacji ustalanego corocznie w ustawie budżetowej, który powinien prowadzić wprost do podwyższenia tego wynagrodzenia.

Są to regulacje o charakterze gwarancyjnym i można z nich wywodzić prawa nabyte, ukształtowane jako prawa do wynagrodzenia corocznie ustalanego w oparciu o czynnik, który ma stabilizować jego wartość ekonomiczną. Ewentualne podwyższenie wynagrodzenia w roku kolejnym powinno zależeć od relacji pomiędzy wysokością wskaźnika wzrostu wynagrodzeń a wartością wskaźnika odpowiadającego poziomowi inflacji w roku poprzednim. Na podstawie wskazanych przepisów prawo do wynagrodzenia w wysokości ustalonej, każdego roku na poziomie gwarantującym zachowanie stabilnej wartości ekonomicznej otrzymywanych należności pieniężnych można uznać za prawo nabyte niejako globalnie.

Trwale zamrożenie wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej nie pozostaje w odpowiedniej relacji do założonych przez ustawodawcę celów gospodarczych i nie zostało dostatecznie uzasadnione koniecznością równoważenia budżetu. Tym samym ustawodawca nie spełnił wymogów uzasadniających odstępstwo od systemu ustalania wynagrodzeń pracowników sądów i prokuratur. Wskazane wnioski powódka opiera także na analizie Programu Konwergencji zaopiniowanego przez Radę Unii Europejskiej ds. Ekonomicznych i Finansowych (ECOFIN) wraz z aktualizacjami, a także Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2010-2013.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Apelacje były bezzasadne.

Sąd Okręgowy akceptuje i uznaje za własne zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne dokonane przez Sąd I instancji. Sąd ten przeprowadził postępowanie dowodowe zgodnie z wnioskami stron, dokonując trafnych ustaleń

i wyjaśniając wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. To zaś spowodowało, że Sąd Okręgowy nie widzi konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 1998 roku, sygn. I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24/776).

Sąd Okręgowy odniesie się zatem wyłącznie do zarzutu apelacyjnego. Zarzut ten dotyczy naruszenia prawa materialnego i dlatego Sąd zgodnie z przepisem art. 505¹³ & 2 k.p.c. wyjaśni jedynie podstawę prawną wyroku.

Subsumcja dokonana przez Sąd I instancji była prawidłowa. Odnośnie spornych wynagrodzeń powodów w latach 2010 - 2013 obowiązywała zasada uwidoczniona w art. 4 ust. 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej i o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2011 r. nr 79 poz. 431). Oba te przepisy odsyłały do ustaw budżetowych z 2010, 2011, 2012 i 2013 r. Jak trafnie wskazał Sąd Rejonowy ustawy te określały wskaźnik waloryzacji na 100 %, co oznaczało „zamrożenie wynagrodzeń” pracowników sądów w spornych latach.

Zarzut apelacyjny sprowadzał się do kwestionowania tego rozwiązania ustawowego, z uwagi na wykładnię gramatyczną, logiczną i funkcjonalną zastosowanych przepisów. Apelujący wskazywali na orzeczenie Sądu Rejonowego w Płocku który wyrokiem zaocznym uznał zasadność roszczenia pracownika sądowego. Zarzucali, że Sąd Rejonowy nie wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym pomimo, że Trybunał w sprawie P 44/13 nie ustosunkował się do merytorycznych zastrzeżeń dotyczących zamrożenia waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądów w latach 2010 - 2013. Podnieśli, że w sprawie K 1/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł o zgodności z Konstytucją " zamrożenia " wynagrodzeń sędziów w 2012 r.

Sąd Okręgowy uznał, że fakt wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Płocku nie wiąże go w niniejszej sprawie. Przytoczone orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczące sędziów potwierdza zgodność z prawem czasowego zamrożenia wynagrodzeń tej grupy zawodowej.

Odnosząc się do treści orzeczenia Trybunału w sprawie P 44/13 należało stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji dotyczyło ono istoty zasadności zamrożenia płac pracowników sądowych w latach 2010 - 2013. Zajmowało się bowiem wpływem ewentualnego stwierdzenia niekonstytucyjności przepisów kolejnych ustaw budżetowych na roszczenia pracowników sądów i prokuratury (także kuratorów sądowych) odnośnie wysokości ich wynagrodzeń. Trybunał Konstytucyjny stwierdził bowiem, że: ewentualne orzeczenie stwierdzające niekonstytucyjność art. 15 ust. 1 pkt. 3 ustawy budżetowej na rok 2010, art. 13 ust. 1 pkt. 3 ustawy budżetowej na rok 2011, art. 13 ust. 1 pkt. 3 ustawy budżetowej na rok 2012 i art. 13 ust. 1 pkt. 3 ustawy budżetowej na rok 2013 doprowadziłyby do powstania luki prawnej, wymagającej interwencji legislacyjnej, a nie do ukształtowania takiego stanu prawnego, który pozwalałby pytającym sądom na odmienne rozstrzygnięcie w toczących się sprawach. Dodatkowo wypełnienie owej luki mogłoby przyjąć różny kształt, ze względu na swobodę działania ustawodawcy, niekoniecznie zgodny z oczekiwaniami stron postępowania.

To orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego świadczy o merytorycznym odniesieniu się do roszczeń tożsamyh z roszczeniami powodów. Dlatego nie można uznać ze błędne stanowiska Sądu Rejonowego o braku podstaw do wystąpienia z kolejnym pytaniem prawnym do Trybunału. Ponadto każdy z powodów ma prawo wystąpić do Trybunału ze skargą konstytucyjną (art. 79 Konstytucji RP).

Na zakończenie należało zwrócić uwagę na brak odniesienia się przez powodów do uznanego przez Sąd Rejonowy częściowego przedawnienia ich roszczeń.

Dlatego na podstawie art. 505¹² & 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

SSO Marek Zwiernik

zarządzenie: odnotować w kontrolce

odpis powodom z pouczeniem, iż nie przysługują żadne środki zaskarżenia

akta zwrócić do SR w G. W..

20/07/2015r.